

M.p. środa 28 lutego 1945 r.

Rok II Nr.48 (324)

CHURCHILL BRONI POSTANOWIENI KONFERENCJI KRYMSKIEJ

Londyn 27.II. Premier Churchill wygłosił dziś w Izbie Gmin dwugodzinną mowę, w której przedstawił wyniki konferencji krymskiej. W sprawie Polski powiedział on m. in.: PRZECHODZĘ DO NAJBARDZIEJ TRUDNEJ I PODNIECAJĄCEJ CZĘŚCI MEGO OŚWIADCZENIA - DO SPRAWY POLSKIEJ. Od roku prawie problem polski ma dwa główne aspekty: sprawę granic i sprawę wolności Polski. Zdaniem rządu brytyjskiego wolność, niepodległość i całość Polski są ważniejszą od sprawy jej granic. Od chwili konferencji w Teheranie rząd sowiecki wysuwa stale żądanie ustalenia granicy między Polską i Rosją na linii Curzona. Nigdy nie tańcał przed parlamentem, że ja osobiście uważam żądania rosyjskie za sprawiedliwe i uzasadnione. Nie dlatego, bym się ugiął przed siłą, ale dlatego, iż uważam, że będzie to najlepsze załatwienie sprawy między dwoma narodami, których dzieje były tak skomplikowane i zagmatwane. Linia Curzona wyznaczona została przez grono ekspertów w chwili, kiedy Rosja miała mało przyjaciół wśród mocarstw zachodnich. Całe pokolenie rosyjskie za czasów carskich żyło w Rosji, której granice sięgały znacznie dalej na zachód i obejmowały całą Finlandię oraz klin warszawski. Przebiegały one od 500 do 650 km. bardziej na zachód. Stalin powiedział mi niedawno, że Lenin sprzeciwiał się linii Curzona, gdyż zostawiała ona okręg białostocki przy Polsce. Obecnie jednak rząd sowiecki uważa, że obszar ten powinien zostać przy Polsce. Jednakże linia wytyczona na mapie nie jest jeszcze linią graniczną. W czasie mego pobytu w Moskwie w listopadzie ub. roku zostało ustalone, że poprawki od 5 do 8 km. poczynione będą kosztem obu stron. Jednakże w Jałcie strona sowiecka przedstawiła nowe propozycje, aby poprawki dokonywane były jedynie kosztem Rosji, tak, aby nastąpiło uspokojenie umysłów Polaków. Jest jeszcze inna przyczyna dlaczego zgodzić się należy na linię Curzona. Gdyby nie ofiary i wspaniałe wysiłki Rosji, Polska skazana byłaby na zagładę nie tylko jako państwo i naród, ale jako rasa. Niemcy dokonali na ziemiach polskich najstraszniejszych aktów barbarzyństwa w historii świata i wymordowali 3 i pół miliona Żydów polskich. Gdy Niemcy odkryli swe zamiary wobec Polaków, Rosjanie nagłym natarciem wyrzucili Niemców z ziem polskich. Nikt nie powinien mówić, że czynimy wątpliwy kompromis, lub poddajemy się sile albo trwodze.

Kompensacje dla Polski

Wzajemian za ustępstwa na wschodzie otrzyma Polska kompensacje na północy i na zachodzie. Na północy zamiast niebezpiecznego "korytarza polskiego" - otrzyma Polska Gdańsk, większą część Prus Wschodnich na zachód i południe od Królewca i szeroki dostęp do Bałtyku. Na zachodzie zaś - Górny Śląsk i terytoria na wschód od Odry, które ustalone będą na konferencji pokojowej przy udziale polskiego rządu jedności narodowej. Wzajemian za olbrzymie bagna Frypoci, Polska otrzyma żyzne i bogate ziemie na zachodzie. Nieuzasadnione są obawy, aby te nowe nabytki były zbyt trudne do wchłonięcia przez Polskę, lub, aby być mogły zarzewiem nowych wojen. Zastosowane bowiem będą drastyczne środki wobec Niemców, które na wiele pokoleń uniemożliwią Niemcom podjęcie agresji. Ponadto światowa organizacja bezpieczeństwa ochronić będzie wszystkie narody.

Czy Polacy będą wolni?

Polacy będą u siebie w domu. Czy będą jednak wolni tak jak są nimi Anglicy, Amerykanie lub Francuzi, czy też Polska będzie protektoratem Rosji, gdzie wprowadzony będzie ustroj komunistyczny lub totalistyczny - oto sedno zagadnienia polskiego. Stalin i rząd sowiecki udzielił wielokrotnych zapewnień, iż chce, aby Polska była wolna i niezależna. Nie znam innego rządu, któryby tak skrupulatnie wypełniał swe zobowiązania międzynarodowe jak rząd sowiecki, nawet w wypadku, gdy jest to wbrew interesom Rosji. W. Brytania i St. Zjednoczone przyłączają się do tego stanowiska rządu sowieckiego. Chcą one dopomóc narodowi polskiemu w wyborze nowego rządu jedności narodowej, do którego weszłyby wszystkie polskie elementy demokratyczne. Rząd brytyjski bacznie będzie, aby w Polsce odbyły się swobodne wybory. DOPÓKI RZĄD BRYTYJSKI NIE BĘDZIE UWAŻAŁ, ŻE ZOSTAŁ W PRAWIDŁOWY SPOSÓB STWORZONY NOWY RZĄD JEDNOŚCI NARODOWEJ, UZNAWAĆ BĘDZIE NADAL RZĄD POLSKI W LONDYNIE, NIE UZNA NATOMIAST RZĄDU SPRAWUJĄCEGO OBECNIE W POLSCE WŁADZĘ. Nie byłoby jednak nigdy komitetu lubelskiego, gdyby przed rokiem uskuteczane zostały rady rządu brytyjskiego. Stalin i Wikołajczyk mogliby razem przybyć do uwolnionej Polski.

(dokończenie na str. 2.)

Polacy będą wolni z tym tylko ograniczeniem, że będą musieli prowadzić wobec Rosji przyjazną politykę. Mam nadzieję, że większość polskich żołnierzy, lotników i marynarzy, którzy tak dzielnie walczyli u naszego boku będzie mogła powrócić do Polski i odgrywać tam rolę w życiu publicznym. Nikt jednak nie będzie zmuszony do powrotu. Ci, którzy nie chcą powrócić, będą mogli zamieszkać na terytoriach Imperium Brytyjskiego i mam nadzieję, że będą mogli otrzymać brytyjskie obywatelstwo.

Inne fragmenty mowy

Premier rozpoczął przemówienie wezwaniem do Izby, aby znaczną większością głosów poparła deklarację krymską. Mówi o przyszłej organizacji bezpieczeństwa światowego, oświadczył, że jakkolwiek wielkie mocarstwa ponosić będą główny ciężar zabezpieczenia pokoju, to jednak nie chcą one swej dyktatury. Są one powołane do uratowania świata, ale nie do rządzenia nim. Silna Francja i silna armia francuska - oto pierwsze wskazania dla polityki brytyjskiej w Europie. Nie nie uchroni Niemiec przed ostateczną klęską. Narody zjednoczone chcą zniszczyć hitlerizm i militarizm niemiecki, szybko ukarać zbrodniarzy wojennych, zniszczyć lub roztoczyć nadzór nad niemieckim przemysłem wojennym. Nie chcą jednak zniszczyć narodu niemieckiego lub pozbawić go środków egzystencji. Przyjdzie dzień, kiedy naród niemiecki odzyska miejsce między innymi narodami. Następnie premier omówił wyniki rozmów anglo - amerykańskich, prowadzonych na Malcie, oświadczając, że Stany Zjednoczone weszyły głęboko i konstruktywnie w życie Europy. W ostatniej części mowy Churchill przedstawił wyniki rozmów, przeprowadzonych na Śr. Wschodzie. Następnie rozpoczęła się debata. Pierwszy przemawiał przywódca partii pracy.

Londyn 27.II. P.o. Naczelnego Wodza gen. Andersa wydał następujący rozkaz dzienny do Polskich Sił Zbrojnych: "Żołnierze, marynarze, lotnicy! Z rozkazu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej obejmuję obowiązki Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych w tak ciężkiej dla Polski chwili. Polskie Siły Zbrojne pozostają w dalszym ciągu wyrazem suwerenności Rzeczypospolitej. Obejmując dowództwo nad wami, stwierdzam, że Polskie Siły Zbrojne w obecnych zmaganiach dziejowych dobrze się zasłużyły sprawie Polski i jej Aliantom. Aby siła nie rządziła nad prawem, pierwsi chwyciliśmy za broń 1 września 1939r. Samotni przeciwstawiliśmy się wówczas całej potędze niemieckiej. Walczyliśmy w Lotaryngii i Alzacji, pod Narwikiem, w Tobruku, pod Monte Cassino, w Anconie, na linii Gotów, w Apeninach, pod Falaise i Anheim. Walczyliśmy cały czas na morzach i w powietrzu. Lotnikom polskim przypadł zaszczyt dopomóc Anglii w historycznej bitwie o Wielką Brytanię. Armia Krajowa przez 5 lat stawiała opór niemieckiemu najeźdźcy, zyskując nawet podziw u naszych wrogów. Powstanie w Warszawie - najwspanialsza bitwa tej wojny - wypisane jest krwawymi zgłoskami w sumieniu świata. Dzięki Tobie, Żołnierzu Polski, wykonaliśmy wobec Aliantów wszystkie nasze zobowiązania. Stwierdzam, że spełniliście Wasz obowiązek wobec Ojczyzny. Ze sztandarami okrytymi onążą stajemy dziś w obliczu największej tragedii naszego narodu. Oczy wszystkich Polaków rozrzuconych po świecie, a przede wszystkim umęczonego Kraju, patrzą na nas z uczuciem nadziei. Wiedzą oni, że nasz ciężki marsz żołnierski kontynuować będziemy zgodnie z naszą przysięgą i z rozkazami Pana Prezydenta, prawowitego przedstawiciela Majestatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowieniami legalnego Rządu. Pamiętać musimy, że w wyniku tej wojny zatriumfować ma uczciwość i sprawiedliwość. Uczciwy i sprawiedliwy świat nie może być bez Polski wielkiej, silnej i niepodległej. Zgodnie z honorem do Polski takiej wrócimy jako żołnierze z bronią w rękę. A jeżeli obcy ludzie lub bojaźliwi pytać "as będą o co walczyliście - odpowiadajcie, że żołnierz polski bije się dziś o to samo, o co poszedł w bój 5 lat temu: "aby w naszym kraju i w świecie nigdy siła nie mogła rządzić nad prawem".

Londyn 27.II. Przed kilkoma dniami gen. Anders odbył kilkugodzinną rozmowę z Churchilllem.

Paryż 27.II. Gen. Maczek przybył do Paryża, gdzie podejmowany był przez gen. de Gaulle'a i udekorowany przez gen. Juin wstęgą komandorską Legii Honorowej. Uroczystość odbyła się u grobu Nieznanego Żołnierza.

SYTUACJA NA FRONTACH

FRONT ZACHODNI: Niem.

Ag. Inf. doniosła dziś wieczorem, że czołgi I armii amerykańskiej zbliżają się do Kolonii. Oddziały IX armii amerykańskiej zbliżają się do München-Gladbach. I armia kanadyjska wkroczyła do Kalkar i zdobyła miasto Udem. III armia amerykańska zdobyła miasto Bitburg. FRONT WSCHODNI: Rosjanie zdobyli miasto Bobolice (Bublitz) na Pomorzu niemieckim o 45 km. od Bałtyku. Wielka bitwa czołgów toczy się na połowie drogi z Wrocławia do Drezna.

OPOZYCJA W IZBIE GMIN

Londyn 27.II. Grupa 2 posłów z partii konserwatywnej zgłosiła poprawkę do wniosku zaufania dla rządu. Poprawka mówi: "Izba żąda, iż postanowiono przekazać jednemu z państw zajęte przez ten teren naszego sojusznika wbrew traktatom i Kartacie Atlantyckiej. Wyraża również żal, że krajom wyzwolonym z pod okupacji niemieckiej nie dano pełnych praw swobodnego wyboru rządu bez nacisku z zewnątrz. Poprawka ta nie została jeszcze postawiona na porządku dziennym.